

Seurakunnan juutalainen sydän

Osa 15

Kaksi lakia: Mooseksen ja Nooan

Juutalaiset teologit haluavat rohkaista kristittyjä hyväksymään ainakin joitakin periaatteita kahden liiton teologiasta. Hyväksymistä on myös tapahtunut. Kristittyjä vaikuttajia rohkaistaan tähän näkemykseen palkitsemalla heidän evankeliumista luopumisensa hyvillä suhteilla juutalaisiin auktoriteetteihin. Tällaisille kristityille mm. suhdetoiminta tulee hyvin tärkeäksi. Tälle Israel-ystävyydelle on leimaa antavaa korostaa suhteita Israelin poliittisiin ym. johtajiin. Heille on myös tärkeää saada nämä saavutetut hyvät suhteet tunnetuksi. Kirjoituksissaan ja puheissaan he usein korostavat tätä puolta. Kahden liiton teologian juuret ovat juutalaisessa perinteessä. Talmud mainitsee, että hurskaat ihmiset kaikista kansoista saavat osan tulevassa maailmassa. Juutalaisuudessa tunnetaan näkemys, ettei pakanoiden tarvitse pelastuakseen kääntyä juutalaisiksi. Heille riittää heidän oman uskontonsa oikea noudattaminen. Näin pakanakin voi kantaa nimeä ”oikeamielinen” ja ”vanhurskas”.

Rabbiinisessa ajattelussa pakanoille löytyy oma laki, jota heidän on noudatettava: Nooan laki. Nooan lain lähtökohta on 1 Moos. 9:4, jossa Nooa ja hänen perhekuntaansa kielletään syömästä lihaa, jossa on veri. Kuten muistamme, tämä määräys on myös Uuden liiton puolella koskien pakanoita. Apt. 15:20 kirjaa sen apostolien kokouksen päätökseksi siitä, tuleeko pakanoiden noudattaa koko juutalaista lakikäytäntöä. Tähän liittyen jo Maimonides mainitsee Nooan lain. Kiellon syödä verta lisäksi siihen on liitetty kiellot epä-

jumalanpalvonnasta, jumalanpilkasta, sukurutsauksesta, murhasta, ryöstöstä, elossa olevan eläimen lihan syömisestä ja ohjeet oikeudenmukaisten tuomioiden asettamiseksi.

Näitä ohjeita noudattava pakana saa vapauden palvella oman kansansa jumalaa tai jumalia. Myös Israelin Juma-

la hyväksyy hänet ko. käskyjen noudattamisen kautta. Perustana tälle otetaan profeetta Miikan kirjasta kohta, jossa sanotaan: ”Sillä kaikki kansat vaeltavat jumalansa nimessä kukin, mutta me vaellamme Herran, meidän Jumalamme nimessä aina ja iankaikkisesti” (4:5).

Plzeň'n kaupungissa Tšekin tasavallassa sijaitsee maailman 3. suurin synagoga.

Maimonideen tulkinnan mukaan profeetta antaisi ymmärtää, että pakanat saavat palvoa omia jumaliaan ja silti tulla hyväksytyiksi Israelin Jumalan edessä. (Jeesus, Allah, Buddha, ym). Ymmärrämme selvästi tulkinnan mielettömyyden. Tiedämme, että on vain yksi Jumala – muut jumalat ovat epäjumalia. Jumala itse kieltää epäjumalien palvomisen, ei ainoastaan juutalaisilta vaan kaikilta ihmisiltä. Opetus, että Jumala hyväksyy tietyin ehdoin pakanan, joka edelleen uskoo omiin epäjumaliinsa, on räikeässä ristiriidassa Jumalan oman Sanan kanssa. Juutalaisuus opettaa selvästi, että on vain yksi oikea Jumala. Mutta tämä Jumala on yksi persoonana, eikä muodostu kolmesta persoonasta kuten kristinusko opettaa. Tällöin Jeesus ja Pyhä Henkikin ovat epäjumalien asemassa. Kuitenkin Jeesus sanoo tänä päivänä juutalaisille (ja pakanoille) saman, kuin ollessaan maan päällä: ”Ja Isä, joka on minut lähettänyt, hän on todistanut minusta. Te ette ole koskaan kuulleet hänen ääntänsä, ettekä nähneet hänen muotoansa, eikä teillä ole hänen sanaansa teissä pysyväänä, sillä te ette usko sitä, jonka hän on lähettänyt. Te tutkutte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta, ja te ette tahdo tulla minun tyköni, että saisitte elämän ... Sillä jos te Moosesta uskoisitte, niin te uskoisitte minua; sillä minusta hän on kirjoittanut. Mutta jos te ette usko hänen kirjoituksiaan, kuinka te uskoisitte minun sanojani?” (Joh. 5:37~40 ... 46–47).

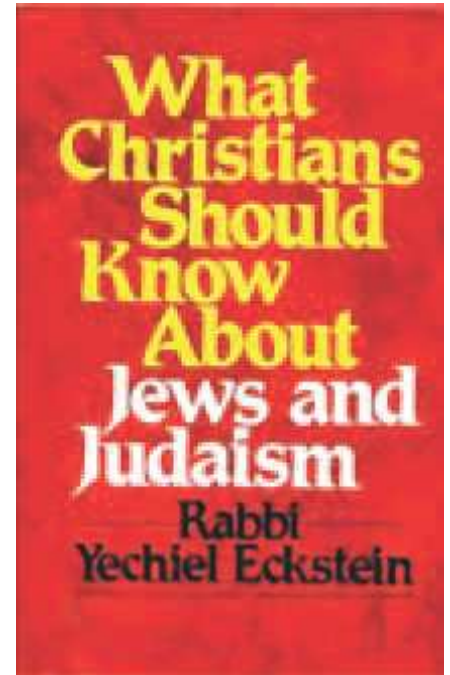
Tätäkin siis edustaa kahden liiton teologia: Juutalaiset pelastuvat noudattamalla Mooseksen lakia ja pakanat pysymällä Nooan lain vaatimuksissa, jotka UT vahvistaa. Vaikka Jeesus tiettyssä mielessä rinnastetaan epäjumaliin, voi pakana pelastua vaikka palvookin häntä Jumalana. Oikea Jumala ei tästä pahastu, sillä tiettyjen lakien noudattamisen kautta Jumala vanhurskauttaa pakanankin. Kristinusko itsessään sisältää nämä lait. Jeesuksen ansioksi voidaan katsoa, että Hän näki tarpeel-

iseksi saada myös pakanat tämän lain pariin. Näin pakanalle on anteeksiantettavaa se, että hän erehtyy pitämään Jeesusta Jumalana.

Rakastakaa – älkää todistako

Ajassamme etenee suuntaus, jossa kristityt hyväksyvät kahden liiton näkemyksiä kokonaan tai osittain. Juutalaisen uskonnon edustajat näkevät tämän voittona. He kuvaavat sitä alkuna ”entistä paremmalle ymmärrykselle juutalaisten ja kristittyjen välillä”. Taustalla on toive saada kristityt luopumaan juutalaisten evankelioimisesta. Ajassamme toimii seurakunnan keskellä yksilöitä ja yhteisöjä, joissa juutalaisen näkemyksen vaikutus on nähtävissä. Monet kristilliset järjestöt pitävät tärkeänä kuulla juutalaisten oppineiden käsityksiä. Näin pitääkin olla. Valitettavasti on myös olemassa merkkejä siitä, että näiden yhteisöjen piirissä eräät vaikuttajat ovat omaksuneet samoja periaatteita enemmän tai vähemmän. Yechiel Eckstein on nuoremman sukupolven rabbiini. Hän johtaa yhdistystä nimeltä ”Holy Land Fellowship of Christians and Jews” (Kristittyjen ja juutalaisten Pyhä maa -yhdistys). Yhdistyksen johtoon lukeutuu juutalaisia ja kristittyjä, jotka haluavat parantaa juutalaisuuden ja kristinuskon suhteita. Eckstein on vuosien varrella ollut myös pääpuhujana monissa kristillisen sionismiliikkeen tilaisuuksissa.

Varsinaiseen maineeseen rabbi Eckstein nousi kirjallaan: ”What Christians should know about Jews and Judaism” (Mitä kristittyjen tulisi tietää juutalaisista ja juutalaisuudesta, ilm.1984). Ko. kirja ja sen sanoma otettiin vastaan kristillisissä piireissä myötämielisesti tai sitä vastustettiin sen mukaan, mikä ko. kristillisen yhteisön/yksilön kanta on juutalaisten evankelioimiseen. Kirjassaan Eckstein mainitsee juutalaisen uskonnon edustajien tarjoavan evankelisille kristityille mahdollisuutta ottaa käytäntöön joku muoto kahden liiton teologiasta. Heitä ennen ovat jo monet protestantit ja katoliset näin

tehneet. Samalla he ovat hyväksyneet näkemyksen jumalallisesta liitosta koskien juutalaista kansaa. Juutalaisten ei tarvitse kääntyä kristillisyyteen (so. hyväksyä Jeesuksen jumaluutta) pelastuakseen. Kristittyjä neuvotaan vetäytymään juutalaisia koskevasta lähetystyöstä kunnes ”pakanain täysi luku on tullut sisälle”. Yechiel Eckstein itse ja hänen järjestönsä ovat kahden liiton teologian kannattajia.

Ohessa otteita Ecksteinin näkemyksistä ja niihin kommentit:

Eckstein: ”Evankelisten kristittyjen ja juutalaisten välillä on ilmeinen, olenainen ristiriita. Tämä ristiriita koskee ensisijaisesti vastuuta. Kristittyjen suuren lähetyskäskyyn kuuluu maailman tuominen Kristuksen luokse. Ja juutalaisia koskeva suuri käsky on – erityisesti natsivainojen jälkeen – säilyä hengissä juutalaisina ... ”

Kommentti: Eckstein ei halua nähdä kristinuskoa sinä, mikä se Jumalan silmissä on. Hän sivuuttaa kokonaan sen raamatullisen tosiasian, että ”kristittyjen suuri lähetyskäsky” annettiin alunperin JUUTALAISILLE Jeesuksen opetuslapsille. Jumala ei ole antanut juutalaisille käskyä ”säilyä hengissä”. ▶

Sen sijaan Hän on luvannut ettei juutalainen rotu katoa (esim. Matt. 24:34 Lamsan käännös, Jer. 31:37). Meillä on selkeä Jumalan tahto, joka ei ensisijassa ole riippuvainen juutalaisen kansan ponnisteluista. Raamatun mukaisen täyden juutalaisuuden ja kristinuskon välillä ei ole ristiriitaa. Sen todistaa seurakunta: Jeesukseen uskovat juutalaiset ja pakanat.

Eckstein:” ... ihminen ei saa aikaan kääntymystä, vaan tämän tekee Jumala ja Pyhä Henki. Ja näin ollen kristittyjen suuri lähetykskäsky ei ole tuoda maailma Kristuksen tykö, vaan se on käsky jakaa toisille, rakastaa... Kristittyjen suuri tehtävä on rakentaa luottamuksellisia suhteita, ... ”

Kommentti: Juutalaisen uskonnon edustajana Eckstein tekee eron Jumalan ja Pyhän Hengen (ja Jeesuksen) välillä. Me sanoisimme, että kääntymyksen Jumalan puoleen saa aikaan Jumalan Pyhä Henki. (Tai koska molemmat ovat yhtä käyttäisimme vain jommankumman persoonan nimeä). Ecksteinin näkemyksenä on, että evankelisten kristittyjenkin tulisi, jos ei muuta, niin ainakin hyväksyä dialogi, vuoropuhelu, juutalaisuuden ja kristillisyyden välillä evankelioinnin sijasta.

Kahden liiton teologian hyväksyneet juutalaiset ja myötämieliset kristityt eivät myöskään mielellään käytä nimitystä uskova. Esim. ”uskovien suuri lähetykskäsky on tuoda maailma Kristuksen tykö.” Se olisi loukkaus erityisesti uskontoaan seuraavalle juutalaiselle, joka pitää itseään uskovana. Lisäksi ”uskova” nimitys kristillisessä terminologiassa sisältää Jeesukseen uskovat juutalaiset yhtä hyvin kuin pakanat. Tästä seuraa, etteivät ne juutalaiset olekaan uskovia, jotka eivät usko Jeesukseen. Siksi tätä nimitystä vältetään. Uskovien tehtävä on todistaa Kristuksesta. Eckstein haluaa hämentää tämän todistamisen käsitettä antamalla sille toisen sisällön. Kristityn tulee olla ”suhdetyöntekijä”, joka välttää kaikkea mikä aiheuttaa ristiriitaa. Meidän on kuitenkin hyvä muistaa, että todistaessamme Jumalan Sanan

Yechiel Eckstein vas.

totuudesta juutalaisellekin, hän kokee ristiriidan mikä tulee Sanasta. Ihmisen kriisi on, että hän haluaa inhimillistä sanoman tehdäkseen sen itselleen miellyttävämmäksi.

Eckstein: ”Te voitte siis toimia esimerkinne, tekojenne, rakkautenne kautta ja myös olemalla siunaukseksi Israelille ... ”

Kommentti: Kahden liiton teologia-näkemykseen sopii kristillinen etiikka ja moraalit. Rakkaus on paljon käytetty sana. Tähän rakkauteen ei kuitenkaan mahdu evankelioiminen, todistaminen Jumalan rakkaudesta: ”Niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa ... ”

Kristitty, uskova, osoittaa Kristuksen rakkautta myös hyvillä teoillaan. Israel-ystävyyteen on kuitenkin pujahtanut harha. Se viestittää rakkauden tekojen olevan ensisijaista, jopa ainut tapa todistaa juutalaisille. Teko ei kuitenkaan koskaan korvaa Jumalan Sanaa. Tahdikas ja oikea julistus, ennen muuta, on ”rakkaudenteko”. Tarvitaan Sana ja Sanan vaikuttamia tekoja. Oikea sanallinen todistaminen ei kuiten-

kaan koskaan ole ”tuputtamista” manipuloimista tai pakottamista.

Eckstein: ” ... hepreankielessä siunaaminen ei tarkoita tekemistä, vaan se on olotila, siunauksena olemista. Sanomme: en viettä vain hetken rukouksia, vaan olen rukous ... ”

Kommentti: Kristillisessä perinteessä, joka on alkuisin juutalaisesta perinteestä, rukous on keino millä ollaan yhteydessä taivaassa olevaan Jumalaan. Juutalainen ihmisperinne saattaa kääntää rukouksen sisäänpäin, ihmiseen, jolloin ”ihminen on rukous”. Rukoileva uskova tietää oikean rukouksen suuntautuvan ihmisestä ulos – kohti Jumalaa, joka kuulee häntä Jeesuksen Kristuksen sovityksen perusteella. Rukous valmistaa tekemistä.

Eckstein: ”Se tapa, millä juutalaisille on todistettu 2000 vuoden ajan, ei ole ollut ainoastaan tehoton, vaan se on tuonut myös kärsimystä ja tuhoa, verenvuodatusta ja antisemitismia ... ”

Kommentti: Maailman historiasta tietoisina ymmärrämme kristityn ni-

meä väärinkäyttäneiden julkeiden ihmisten vainon juttalaisia. On kuitenkin muistettava, ettei natsi-Saksan juutalaisvainojen takanakaan ollut kristillinen näkemys. Siinä vaikutti okkultismi, saatananpölvontä, jota Hitler ja hänen lähimmät miehensä harjoittivat. Hampurin pormestarin sanoma kuvaa natsismin olemusta: ”Emme tarvitse pappia. Olemme suoraan yhteydessä Jumalaan Adolf Hitlerin kautta.” Mainittiin myös Hitlerin sanojen olevan ”Jumalan laki”. Itse asiassa Hitler oli uuden uskonnon messias -hahmo. Vaikka kaikki tapahtui ”kristillisessä” Euroopassa, sillä ei ole mitään tekemistä kristillisyyden kanssa. Eckstein jättää huomiotta oikean kristillisen todistuksen. Se on arvostanut ja auttanut juutalaisia historian eri kausina. Tämän 2000 vuoden todistamisen aikana lukuisa joukko juutalaisia on tullut sisäisesti tuntemaan juutalaisen Lain Täyttäjän, Jeesuksen.

Eckstein: ”Uskon, että teidän kristittyjen pitää saada aikaan muutos siihen vääristöyneeseen todistamistapaan, jolla kirkko on toiminut juutalaisen kohdalla ... Kristittyillä on siis velvollisuus osoittaa todellista kristillistä rakkautta uudella tavalla. Teillä on myös se velka, että juutalaiset ovat antaneet teille Raamattunsa, juutalais-kristillisen etiikan, ja vielä jopa teidän Herranne ja Messiaananne ...”

Kommentti: Kuten edellä tuli ilmi, juutalaistenkin olisi tehtävä ero nimikristityn ja tosikristityn, uskovan, välillä. Kristinuskon nimissä tehdyt julmat teot juutalaisia kohtaan ovat vääristöneet pahoin juutalaista käsitystä kristitystä. Samoin on unohdettu – ja toisinaan tarkoituksellisesti – Raamatun mukaisen uskon luonnollinen yhteys juutalaisen ja pakanakristityn vä-

lillä. Uskova pakanakristitty ei ole ensisijaisesti velkaa juutalaisille, vaan Jumalalle. Hän antoi Raamatun ja sen pohjalta nousevan etiikkakäsityksen. Hän itse alentui ihmiseksi, ilmestyen maailmaan valitsemansa juutalaisen kansan keskuuteen. Juutalaisuus ei antanut Jeesusta meille, vaan HÄN ANTOI ITSE ITSENSÄ sekä juutalaisille, että pakanoille.

Ecksteinin käsitys Jeesuksesta on ”historiallinen Jeesus”. Ihminen, jonka juutalaisuus tuotti pakanoita varten kasvattamaan heitä, jotta myös juutalainen Jumala voi heidät hyväksyä.

Eckstein: ”Teologiselta kannalta kristittyjen velvollisuus on siunata Israelia. Teidät on oksastettu tuohon mehevään öljypuuhun. Saatamme olla eri oksia, mutta olemme samaa puuta. Saamme molemmat ravintomme ja hengellisen elantomme samasta juuresta: onhan meillä sama Isä. Paavali kysyy: Onko Jumala hyljännyt kansansa Israelin? Hänen laillaan vastaan: Ei. ... Mutta hän sanoo: Älkää ylpeikö! Muistakaa kuka kannattaa ketä! ...”

Kommentti: Yechiel Eckstein ottaa Paavalin kuvauksen öljypuusta ja antaa sille merkityksen, jonka monet kristityt jo hyväksyvät. Heidän mielestään Israel, juutalaiset ja juutalainen uskonto sellaisenaan, ovat kaikki osa tätä öljypuuta. Niinpä meidätkin on liitetty siihen saman Isän lapsiksi. Olemme käsitelleet öljypuun Raamatun mukaista merkitystä jo aiemmin. Toteamme surulla, miten kristillisessä Israel -ystävyydessä vallitsee suuntaus, joka ylpeilee oikeiden oksien rinnalla. Oikeat oksat ovat messiaaniset, Jeesukseen uskovat juutalaiset. Muut juutalaiset, mukaan lukien Yechiel Eckstein, ovat poistaitettuja oksia niin kauan, kunnes he tunnustavat todeksi Jee-

suksen sanat: ” ... ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani” (Joh. 14:6). Sanat Jeesus puhui suoraan omille JUUTALAISILLE kuulijoilleen. Tämä ei ole oman minämme korotusta ei-uskovan juutalaisen tai pakanan kustannuksella, vaan Raamatun sanan lainausta. Me pakanakristityt olemme sittemmin saaneet lukea Jeesuksen sanat ensin juutalaisille puhutusta ja sitten kirjoitetusta Jumalan Sanasta.

Eckstein: ”Teillä on ainutlaatuinen tilaisuus rakastaa Israelia ja juutalaisia... sanomatta sanaakaan, vain kulkemalla kanssamme... 'Lohduttakaa, lohduttakaa minun kansaani!' ... Israelin olemassaolo vahvistaa sen, että Jumalan sana on totta. Uskon, että me kaikki voimme löytää Jumalan Israelin ihmeestä, ja voimme kulkea käsi kädessä tuon näyn kanssa...”

Kommentti: Ecksteinin ja samaa näkemystä kokonaan tai osittain myötäilevien kristittyjen ohje on tämä: Olkaa hiljaa, mutta seurakkaa miten juutalaiset kulkevat kadotuksen tietä! Tiedän, että yllä oleva teksti loukkaa tietyllä asenteella varustettua kristittyä. Mutta haluan kysyä sinulta kaikella vakavuudella ja nöyryydellä Jumalan Sanan edessä: Tunnustatko ja ymmärrätkö vastuusi Kristuksen ruumiin jäsenenä? Vastuusi juutalaisista sieluista. Kysymys uskovien joukossa ei enää saa olla: Pitäisikö juutalaisia evankelioida?, vaan: Miten voisimme parhaiten evankelioida juutalaista kansaa maailmassa? Perimmäinen kysymys ei tässä ole vain juutalaisten evankelioimisesta vaan Jeesuksen persoonasta! □

Jatkuu

